

הוראת שעה מס':		חוזרים והוראות שעה
27.11.2013	מתאריך	שם אגף/אזור: רפואה
עמוד מס' 1	מתוך 7 עמודים	שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

אגף רפואה
כ"ד.כסלו.תשע"ד
27 – נובמבר – 13

לכבוד :

מנהלי מחוזות ומרחבים
פאראמדיקים סופרווייזרים
פאראמדיקים אחראיים
אחראי מוקדים
רופאי המוקד הרפואי

הנדון : העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

א. כללי

1. פינוי מטופל לבי"ח הינה פעולה רפואית המהווה חלק אינטגרלי מהמענה הרפואי הניתן ע"י צוותי מד"א. פעולה זו עשויה לעיתים להיות מורכבת – בשל מגוון השיקולים הכלולים בה (מצבו הרפואי של המטופל, קביעת יעד הפינוי המועדף, קביעת דחיפות הפינוי הנדרשת, התאמת הרכב הצוות המלווה, וכדו').
2. רובם המכריע של הפינויים לבי"ח מבוצע ע"י הצוות אשר הגיש את הסיוע הרפואי למטופל בזירת האירוע, כאמור – כחלק אינטגרלי מהמענה הרפואי. יחד עם זאת, קיימים מצבים/מקרים בהם מטופל יועבר לצוות רפואי אחר לצורך פינוי/המשך פינוי למתקן רפואי (לדוג' – הסעת מטופל לבי"ח מרוחק, צורך במענה רפואי מתקדם במהלך הפינוי, העברה מרכב הצלה ממוגן ירי לרכב הצלה רגיל, וכדו'). מדובר בסוגיה המחייבת הנחיות ברורות, מיומנות קלינית והפעלת שיקול דעת נבון.
3. הוראת השעה עוסקת בסוגיה זו, מתוך מגמה לתת לצוותים כלים מתאימים, אשר יסייעו בקבלת החלטה נכונה - בכל הנוגע למצבים בהם נדרשת/מתאפשרת העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

חוזרים והוראות שעה	הוראת שעה מס':
שם אגף/אזור: רפואה	מתאריך 27.11.2013
שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.	עמוד מס' 2 מתוך 7 עמודים

ב. מטרות ההוראה:

1. להגדיר את המצבים בהם ניתן לבצע העברת מטופל מצוות אחד למשנהו, לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.
2. לקבוע אמות מידה לביצוע פעולות ההעברה.

ג. הגדרות:

1. **מדרג טיפולי** – נקבע בהתאם לרמת ההכשרה של איש הצוות הבכיר ביותר מבחינה מקצועית, הנמצא בזירת האירוע. לדוגמא – מדרג טיפולי ברמת ALS משמעותו כי במהלך הטיפול או הפינוי נוכח ליד המטופל איש צוות ברמת ALS.
2. **שינוי מדרג טיפולי** – העברת האחריות להמשך טיפול ופינוי מצוות ALS לצוות BLS, או לחילופין מצוות BLS לצוות ALS.
3. **כונן** – כמוגדר בנוהל "הפעלת כונן תגובה מידי" (06.11.08), ובדגש על כוננים המתניידים באמצעות רכבי הצלה שמעל לתקן המשמרת.
4. **שיקולי זמן ומרחב** – מערכת שיקולים המתייחסת למשתנים דוגמת זמן הגעה משוער לזירת האירוע, זמן פינוי משוער, זמינות רכבי הצלה, וכדו'. שיקולים אלו עשויים להשפיע על החלטה בנוגע לצורך בהעברת מטופל מצוות אחד למשנהו.
5. **מטופל ALS** – מטופל שלהערכת איש הצוות הבכיר בזירת האירוע (או ע"פ הערכת המוקדן בעת קבלת הקריאה) נזקק לטיפול רפואי ברמת ALS, ו/או נזקק להשגחה רפואית ברמת ALS במהלך הפינוי.
6. **מטופל BLS** – מטופל שלהערכת איש הצוות הבכיר בזירת האירוע (או ע"פ הערכת המוקדן בעת קבלת הקריאה) נזקק לטיפול רפואי ברמת BLS, ו/או נזקק להשגחה רפואית ברמת BLS בלבד במהלך הפינוי.

הוראת שעה מס':		חוזרים והוראות שעה
27.11.2013	מתאריך	שם אגף/אזור: רפואה
עמוד מס' 3	מתוך 7 עמודים	שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

ד. עקרונות מנחים:

- מטרתו של כל ארגון EMS - לתת לכל מטופל את המענה הרפואי (טיפול ופינוי) המתאים ביותר למצבו, בזמן הקצר ביותר האפשרי, תוך התחשבות בשיקולי זמן ומרחב.
- לאיש הצוות הבכיר ביותר (מבחינה מקצועית) בזירת האירוע, יש את הידע והכלים להעריך את מצבו הרפואי של המטופל. בסמכותו לקבוע מהו המענה הרפואי הנדרש עבור המטופל (הבדיקות, הטיפול, הניטור, רמת הליווי, וכדו') – בכפוף להנחיות אגף הרפואה.
- לתורן המוקד/קצין המשמרת יש את מכלול האמצעים לביצוע הערכת משאבים מלאה (מבחינת זמינות צוותים ואמצעים, שיקולי זמן ומרחב, וכדו').
- יש לשקול ביצוע שינוי מדרג טיפולי בהתקיים לפחות אחד מהתנאים מהבאים:
 - שינוי המדרג צפוי לשפר את מצבו הרפואי של המטופל (מבחינת יכולות טיפול, ניטור, פרוגנוזה, וכדו'), מבלי לגרום לעיכוב משמעותי בזמן ההגעה הצפוי ליעד הפינוי.
 - שינוי המדרג צפוי לשפר את יכולות המענה ברמה המרחבית (מבחינת זמינות צוותי ה ALS), מבלי לפגוע במענה הרפואי הפרטני.
- בנוסף לנ"ל, ניתן גם לשקול העברת מטופל מצוות אחד למשנהו במצבים הבאים:
 - המענה הראשוני בזירת האירוע ניתן ע"י כוון עם רכב הצלה (בעל יכולות פינוי), אך מצבו הרפואי של המטופל אינו מחייב פינוי דחוף לבי"ח.
 - המטופל מפונה לבי"ח מרוחק (בי"ח המצוי מחוץ לגבולות המרחב, או בי"ח שזמן הפינוי המשוער אליו עולה על 30 דק').
 - לבקשת המוקד המרחבי, לצורך הסטת צוות ALS לטיפול במקרה דחוף יותר, ובתנאי שווידא (בהתייעצות עם ר' הצוות) כי לא צפוי להיגרם נזק למטופל הנוכחי לנוכח העיכוב הצפוי במשך הפינוי ו/או המשך העברתו ע"י צוות BLS.
 - הפינוי מבוצע באמצעות רכב הצלה ממוגן ירי.

הוראת שעה מס':	חוזרים והוראות שעה
מתאריך 27.11.2013	שם אגף/אזור: רפואה
עמוד מס' 4 מתוך 7 עמודים	שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

6. קיימים שיקולים רבים המשפיעים על המענה הרפואי (טיפול ופינוי) הניתן בסופו של דבר למטופל, ועיקרם:

- מצבו הרפואי של המטופל.
- זמינות צוותי רפואת החרום להגעה אל המטופל.
- אמצעים לטיפול/ניטור בזירת האירוע (לדוגמא – מתקן רפואי).
- זמן פינוי משוער של המטופל (מזירת האירוע ליעד הפינוי).
- רצון המטופל/בני המשפחה.
- יכולת ביה"ח לתת מענה מיטבי לבעייתו הרפואית של המטופל.

7. לעיתים מצבו הרפואי של המטופל יהיה הגורם המכריע במכלול השיקולים, ובמקרים אחרים – זמינות הצוותים וזמן פינוי משוער "כתיבו" את המענה הנדרש. יש להפעיל **שיקול דעת** בכל מקרה לגופו. ניתן להסתייע במוקד הרפואי לצורך קבלת החלטה מושכלת.

8. העברת מטופל מצוות רפואי אחד למשנהו, לצורך פינוי/המשך פינוי למתקן רפואי - תתבצע **אך ורק** בהתקיים **כל** התנאים הבאים:

- החבירה מתבצעת בזירת האירוע או בנקודה אחרת מוסכמת מראש.
- החבירה מתבצעת תוך הקפדה על בטיחות המטופל ואנשי הצוות.
- החבירה מתבצעת בתנאי סביבה נאותים (בדגש על תנאי מז"א) ותוך הקפדה על צנעת הפרט.
- החבירה מבוצעת במהירות האפשרית, **ומבלי לגרום לעיכוב משמעותי**

בזמן הפינוי.

9. חבירה בין צוותי רפואה, לצורך העברת מטופל להמשך טיפול/פינוי, תתבצע ע"פ העקרונות הבאים:

- יש לוודא כי כל המידע הרלוונטי, המצוי בידי הצוות המוסר – יועבר במלואו לצוות המקבל, ויתועד בדו"ח הרפואי (ראה מטה).
- בעת העברת מטופל מצוות ALS לצוות BLS יש להנחות (ולתעד בכתב) את הצוות המקבל בכל הנוגע להמשך ניטור/טיפול במהלך הפינוי.

הוראת שעה מס':	חוזרים והוראות שעה
מתאריך 27.11.2013	שם אגף/אזור: רפואה
עמוד מס' 5 מתוך 7 עמודים	שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

10. המענה הרפואי (ממצאי האנמנזה, הבדיקה הגופנית, בדיקות העזר, והטיפול הרפואי) שניתן ע"י כלל אנשי הצוות בזירת האירוע – יתועד במלואו בדו"ח הרפואי של המטופל. האמצעים:

- א. מילוי דו"ח ממוחשב ושליחתו לפקס מד"א ביעד הפינוי (יכול להתבצע גם במועד מאוחר יותר).
- ב. מילוי דו"ח ידני ומסירת העתק ממנו לצוות המפנה. העתק זה יימסר לצוות ביה"ח בצמוד לדו"ח הרפואי שמילא הצוות המפנה.
- ג. תיעוד בדו"ח הרפואי של הצוות המפנה, קרי – בסעיפי אנמנזה והערות תתועד פעילותו של הצוות הראשון בזירת האירוע (לרבות כונן).

דגש: במקרים בהם המענה בזירת האירוע ניתן ע"י צוות ALS - חובה על צוות ה ALS למלא דו"ח רפואי (ממוחשב או ידני).

ה. העברת מטופל מצוות BLS לצוות ALS

- 1) יש לשקול ביצוע שינוי מדרג טיפולי מצוות BLS לצוות ALS בהתקיים כל התנאים הבאים (להערכת איש הצוות הבכיר ביותר בזירת האירוע):
 - a) להערכת איש הצוות הבכיר בזירה המטופל זקוק למענה רפואי ופינוי ברמת ALS, עקב סיכון להתדרדרות במצבו הרפואי.
 - b) העיכוב בזמן ההגעה ליעד הפינוי לצורך שינוי המדרג הטיפולי, לא צפוי להשפיע על הפרוגנוזה של המטופל.
 - c) בוצעה התייעצות עם המוקד המרחבי בכל הנוגע לשיקולי זמן ומרחב (ראה סעיף הגדרות).
- 2) בסמכות ראש צוות ה ALS שהוזמן לחבירה להנחות את צוות ה BLS להשלים טיפול ופינוי – בכפוף לתנאים המופיעים מטה (סעיף ו), ובתנאי שהחבירה מבוצעת בזירת האירוע.

הוראת שעה מס':	חוזרים והוראות שעה
27.11.2013 מתאריך	שם אגף/אזור: רפואה
עמוד מס' 6 מתוך 7 עמודים	שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

1. העברת מטופל מצוות ALS לצוות BLS

- יש לשקול ביצוע שינוי מדרג טיפולי מצוות ALS לצוות BLS בהתקיים כל התנאים הבאים (להערכת איש הצוות הבכיר ביותר בזירת האירוע):
1. המדדים הרפואיים של המטופל (מצב ההכרה, לחץ הדם, הדופק, מס' הנשימות, הערכת כאב, הסטורציה) תקינים, או שאינם חורגים ממצבו הבסיסי של המטופל.
 2. בוצעו בדיקות נוספות בהתאמה למצבו הרפואי של המטופל (לדוגמא – אק"ג, רמת סוכר בדם), ונמצאו תקינות או ללא שינוי ממצבו הבסיסי של המטופל.
 3. להערכת ר' צוות ה ALS הסיכוי להתדרדרות במצבו הרפואי של המטופל במהלך הפינוי נמוך ביותר.
 4. להערכת ר' צוות ה ALS הסיכוי שהמטופל יזדקק לטיפול רפואי ברמת ALS, או לניטור ברמת ALS במהלך הפינוי – נמוך ביותר.
 5. לא ניתן טיפול תרופתי פרט ל: אקמול, אופטלגין, טרמדקס, גלוקוז, ועירוי נוזלים.
 6. שינוי המדרג הטיפולי צפוי לשפר משמעותית את זמינות צוותי ה ALS במרחב (לדוגמא – זמן הפינוי המשוער צפוי להימשך מעל 15 דקות, צוות ה BLS כבר נוכח בזירת האירוע, וכדו').
 7. בוצעה התייעצות עם המוקד המרחבי בכל הנוגע לשיקולי זמן ומרחב (בדגש על זמינות צוותי ה BLS).

2. העברת מטופל מצוות אחד למשנהו – ללא שינוי מדרג טיפולי

- ניתן לשקול העברת מטופל מצוות רפואי אחד למשנהו, לצורך פינוי/המשך פינוי למתקן רפואי, ללא שינוי מדרג טיפולי - בהתקיים לפחות אחד התנאים הבאים (להערכת איש הצוות הבכיר ביותר בזירת האירוע):
1. הפינוי אינו דחוף, ולא צפוי להיגרם עיכוב משמעותי בהגעת המטופל ליעד הפינוי.
 2. המענה הראשוני בזירת האירוע ניתן ע"י כונו.
 3. המענה הראשוני ניתן ע"י צוות המתנייד באמצעות רכב הצלה ממוגן ירי.

הוראת שעה מס':	חוזרים והוראות שעה
27.11.2013 מתאריך	שם אגף/אזור: רפואה
עמוד מס' 7 מתוך 7 עמודים	שם החוזר: העברת מטופל מצוות אחד למשנהו לצורך פינוי/המשך טיפול ופינוי.

4. בוצעה התייעצות עם המוקד המרחבי בכל הנוגע לשיקולי זמן ומרחב (בדגש על זמינות צוותים לפינוי/המשך פינוי).

5. במצבים בהם הצוות שהוזנק לטפל במקרה הינו צוות שהוזנק לאחר תום השעה היעודה לסיום המשמרת (הוזנק בשל היותו רכב ההצלה הקרוב ביותר לזירת האירוע), יש צוות אחר במרחב שזמין לבצע את **הפינוי** לבי"ח, והעיכוב בגין ביצוע החבירה אינו צפוי להשפיע על הפרוגנוזה של המטופל. העברת המטופל לידי הצוות המפנה תבוצע אך ורק לאחר גמר הטיפול בזירת האירוע.

ח. סייגים:

הוראת שעה זו מתייחסת למטופל הבודד. באירועים בהם ישנם מס' מטופלים ומס' רכבי הצלה המגישים סיוע – באחריות איש הצוות הבכיר בזירת האירוע לבצע **שימוש מושכל** ברכבי ההצלה המצויים בזירה, לצורך פינוי המטופלים מזירת האירוע. בדגש על:

- 1) הלימה בין מצבו הרפואי של המטופל ורמת הצוות המלווה.
- 2) הלימה בין מס' המטופלים למס' המטפלים.
- 3) נוחות המטופל במהלך הפינוי.

ט. תקפות וחלות:

1. הוראת השעה חלה על כלל צוותי מד"א, ותקפה ממועד פרסומה.
2. הוראת שעה זו מבטלת הוראות/הנחיות קודמות בכל הנוגע להעברת אחריות לפינוי/המשך טיפול ופינוי מצוות אחד למשנהו.

בכבוד רב,

ד"ר רפי סטרוגו, מגן
מנהל אגף רפואה

רמי מילר, תמ"ג
פאראמדיק ראשי וס' מנהל אגר"פ

העתק:

מנכ"ל

מטה מורחב

מטה אגף רפואה